ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

V Обикновенно Народно Събрание

(пьрва редовна сессия).

XX ЗАСѢДАНИЕ, СЖБОТА, 21 НОЕМВРИЙ 1887 ГОДИНА.

(Начало въ 1½ часа послѣ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на П. Славкова).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Заседанието се отваря. Г-нъ секретарь ще прочете списъка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види кой присжтствува и кой отсжтствува отъ днешното заседание.

Секр. Сарж-Ивановъ: (Чете списъка). Отсжтствуватъ:

Янаки Нейковичъ, Х. Исмаилъ Велиевъ, Шербетчи Халидаа, Никола Станевъ, Т. Иванчовъ, Д. Марковъ, Дим. Стояновъ, Елимъ Моамеледжи, Мутишъ Мустафовъ, Найденъ Беневъ, Ив. Таукчиевъ, Норд. Маноловъ, Дим. Георгиевъ, Неджибъ бей Чилингировъ, Хасанъ Х. Селимовъ, Ганьо Черневъ, Ник. Стоименовъ, Дим. Русиновъ, Хафузъ Мехмедъ Х. Исмаиловъ, Галибъ Х. Еминовъ, Мехмедъ Ефенди, Хасанъ Бей. Х. Мариръ Цоковъ, Тома Цековъ Зайковъ, Ст. Ив. Цвикьо, Филипъ Симидовъ, Хр. Велизаровъ и Д-ръ Я. Геровъ.

Прѣдсѣд.: Отъ цѣлото число на прѣдставителитѣ въ днешното заседание отсжтствуватъ 28 души, слѣдователно има законното число прѣдставители за да се отвори заседанието и да се пристжпи къмъ разглѣждание положенитѣ на дневенъ редъ въпроси

Прѣди да се пристжпи къмъ разглѣждание положенитѣ на дневенъ редъ въпроси, г-нъ секретарь ще прочете съкратения протоколъ отъ миналото заседание.

Секр. Д-ръ Стефановъ: (Чете съкратения протоколъ отъ XIX заседание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху прочетения съкратенъ протоколъ? (Нѣма). Значи протокола се приема за точенъ.

На дневенъ редъ има слѣдующитѣ въпроси: 1) съобщение законопроекти и 2) докладъ на прошетарната коммисия.

Отъ г-на М-ра на Финанситѣ е постжпило отношение заедно съ законопроекгъ и докладъ, съ който г-нъ М-ра иска да му се отпуснатъ 15.000 лева, потрѣбни за изучване линията Ямболъ — Бургасъ. Кога желае Нар. Събрание да се чете доклада и законопроекта. (Гласове: Въ слѣдующето заседание).

Втория въпросъ на дневенъ редъ е доклада на прошетарната коммисия.

Замолява се г-нъ доклатчика да земе мѣстото си и да докладва.

Докл. Шивачевъ: Избраната отъ васъ коммисия за разглѣдване на прошенията, на основание чл. 34 отъ Правилника, слѣдъ като прѣглѣда прошенията, които сж подадени на бившето и настоящето Нар. Събрание, нѣкои отъ тѣхъ прѣпрати въ надлѣжнитѣ М-ства, а нѣкои за които намѣри, че рѣшението имъ зависи отъ Нар. Събрание ще ги докладва.

Първото прошение е отъ кмета и старейшинския съвѣтъ на село Шипка, съ което като излага, че прѣзъ 1879 год. бившето Румелийско Областно Събрание прѣдъ видъ на това, че много села и градове били съсипани въ врѣме на Русско-Турската война и по молбата на населението отъ тия градове и села то — Областното Събрание — отпуснало 40.000 лири, които слѣдъ като сж распрѣдѣлили между нуждающитѣ се, една часть земала и село Шипка, като прилагатъ още, че цѣлта на Областното Събрание била да се спомогне най-много на населението за да си направи жилища; казватъ, че нѣкои отъ по-състоятелни платили суммата, която имъ е била дадена, а останалата часть била у съвършенно бѣднитѣ и за да се събере трѣбвало да се продаджтъ кжщитѣ имъ. Прѣвъ видъ на всичко това молятъ да имъ се опрости суммата. Колко е суммата не се указва.

Има сжщо едно прошение отъ г. Т. Пазарджикъ съ сжщото съдържание, подписано отъ 30 души.

Има и друго прошение отъ с. Малево, Рупчоска околия, Пловдивски окржгъ за сжщата работа. При прошението прилагатъ списъкъ отъ който се вижда, че има да дължатъ 11.009 гроша и 25 пари съ лихвата.

Коммисията като има прѣдъ видъ, че цѣлта на бившето Областно Събрание не е била друга, освѣнъ да се помогне на населението, за да си направи жилища за живѣяние, като е прѣдполагало, че съ врѣме то — насѣлението — ще може да си плати дълга, но понеже както се вижда отъ прошенията и отъ мнѣнието на нѣкои прѣдставители отъ тия окржзи, отъ които коммисията събра свѣдения, излаза, че дължимата сумма е останала въ найбѣднитѣ хора; прѣдъ видъ още на това, че Нар. Събрание зима рѣшение да се опрости длъжимата сумма само на тия, на които несъстоятелность се констатира, чрезъ една коммисия, въ която да влѣзатъ финансовия чиновникъ, единъ членъ отъ постоянната коммисия и кмета на надлѣжната община; коммисията е на мнѣние на всички длъжници отъ тритѣ общини Шипка Т. Пазарджикъ и Малово да имъ се опрости аванса слѣдъ като се констатира несъстоятелността имъ отъ коммисия, съставътъ на която казахъ по-напрѣдъ.

Д. Петковъ: Струва ми се, че и по напрѣдъ имахме едно прошение отъ Калоферъ, за което се рѣши несъстоятелността на хората да се констатира отъ коммисия, затова ако се рѣши прѣдварително, за тия прошения да се прости суммата, ще бжде погрѣшка. По-добрѣ е да се постжпи сега, както и по-напрѣдъ съ прошението на Калоферъ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Петковъ! Това именно иска и г-нъ докладчика.

В. Стояновъ: Послѣднето село Малево има нещастието, прѣзъ войната въ 1877—1878 год., да изгори съвършенно. Подиръ 2—3 години като се направи нѣкоя и друга кжща по нещастие пакъ се запали и втори пжть изгорѣ. Освънъ това, селото Малево се намира въ такова мѣсто, гдѣто жителитѣ му не могатъ да намѣратъ поминъкъ, а сж принудени да ходятъ на вънъ да слугуватъ и да се занимаватъ съ кираджилжкъ. Паритѣ, които искатъ да имъ се опростатъ не сж толкова, колкото сега ги прѣдставятъ, тѣ сж били повече, нъ сж платили една часть, а остатъка 11.009 гр. остава въ съвършенно бѣднитѣ хора, вдовици, сираци, и пр., на които и кжщитѣ да се продаджтъ пакъ нѣма да се зема тая сумма 11.009 гр. за това ще моля Нар. Събрание да се съгласи, да се опрости суммата, защото и да се констатира състоянието на просителитѣ, пакъ това което казахъ ще излезе. Моля Нар. Събрание просто да приеме да се опростятъ.

М-ръ Стамболовъ: Съ прошенията на Шипка, Малево и Пазарджикъ да се постжпи точно така, както се постжпи и съ прошението на Калоферъ, като се констатира състоянието на тия хора.Слѣдъ като стане това, Нар. Събрание ще се произнесе да се опрости или не аванса даденъ тѣмъ. (Гласове: Вѣрно).

К. Калчевъ: Азъ мисля, че разлика трѣбва да се забѣлѣжи между прѣдложението на г-на Петкова и онова на коммисията. Първото рѣшение за Калоферъ бѣше да се констатира несъстоятелността на хората отъ коммисия. Г-нъ Петковъ злѣ е разбралъ сега прѣдложението на коммисията, която предлага сжщото рѣшение, което се зима за Калоферъ, да се земе и за тия три прошения.

Т. Мумджиевъ: Отказвамъ се.

Тилбезовъ: Отказвамъ се.

Прѣдсѣд.: Понеже нѣма никой, който да иска да говори по тоя въпросъ, то ще се тури на вотирание мнѣнието на коммисията. Коммисията е на мнѣние за опростяването на тия аванси на с. Шипка, с. Малево и гр. Т. Пазарджикъ да се състави коммисия отъ финансовия чиновникъ, единъ членъ отъ постоянната коммисия и кмета на надлѣжната община, която да констатира несъстоятелността на дльжницитѣ. Който приема това мнѣние на коммисията да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Докл. Шивачевъ: Има и друго прѣдложение отъ сжщата категория отъ Старо-Загорчене, които молятъ да имъ се опрости само лихвата, а за капиталътъ или дългътъ, молятъ Нар. Събрание да имъ даде срокъ отъ три години, въ който срокъ тѣ щели да могатъ да си платятъ дългътъ като плащатъ на такситъ, по на 6 мѣсеца, по една часть. Коммисията като зима прѣдъ видъ прошенията на с. Шипка, с. Малево и гр. Пазарджикъ, които искатъ да имъ се опрости цѣлия авансъ; като зима прѣдъ видъ, че тия хора — Ст.-Загорчене — искатъ да имъ се даде срокъ отъ три години за исплащание капитала или дълга, моли Нар. Събрание да приеме мнѣнието на коммисията, която е съгласна съ искането на просителитѣ. Вѣрвамъ Нар. Събрание като прие за Шипка, Малево, Пазарджикъ и Калоферъ да се прости аванса на ония бѣдни хора, на които несъстоятелността се констатира отъ една коммисия; вѣрвамъ, че то — Нар. Събрание — ще приеме да се прости лихвата на Ст.-Загорчене, които не искатъ да имъ се прости дадения имъ авансъ, нъ искатъ само отсрочка отъ три години и опрощаване на лихвата.

Тилбезовъ: Отъ прошението на Ст.-Загорскитѣ жители излиза, че тѣ не искатъ да имъ се опрости цѣлата сумма, както другитѣ, а искатъ да имъ се опростятъ само лихвитѣ и да имъ се даде тригодишенъ срокъ за исплащание дългътъ си.

Г-да прѣдставители, не е да не знаете, че едничкий градъ е Стара-Загора, който е станалъ първата жертва да се опустоши. Тамъ нѣмаше — има очевидци — керемида на керемита останала. Казахъ въ първото засѣдание, че доло отъ Марица до Срѣдня Гора нѣмаше село Послѣ войната се върнаха въ Калоферъ, Батакъ, Перущица, Клисура и др. имаха нужда отъ помощъ и такава имъ се отпустна. Едни отъ жителитѣ искаха да се простятъ, а други да се продължи срокъ за исплащанието на тия пари и лихвитѣ (шумъ. — Гласове: Да се простятъ). Ако е за тропание съ това нарушавате правилника, па и ние знаемъ да тропаме, разумѣхте ли? . . . (Смѣхъ).

Неще дума за съмнѣние, че както хората, на които за една и съща цѣль отпустнаха пари, искатъ опрощавание и ние също се съгласяваме. Но неще дума да се неповѣрва, че ще се опрости колкото за лихвата и тукъ. За това моля другаритѣ си да не отиватъ по тоя въпросъ по-далечъ. защото казахъ много пъти и сега пакъ повтарямъ да кажж. че има на разглѣждание 4000 прошения, пакъ едва ли има врѣме да се прѣглѣдатъ. Затова да се приеме мнѣнието на коммисия и да минемъ понататъкъ.

Доклад. Шивачевъ: Къмъ мотивитѣ които исказахъ порано трѣбало би да се каже и това, че както знаете правителството е отпущало тия сумми само за спомагание, хората сега неискатъ да имъ простятъ освѣнь лихвитѣ, толко по-вече, че и правителството не е било съ намѣрение да взема лихва. Тукъ има принципално рѣшение да се опрости на бѣднитѣ, а туй е само за лихвитѣ.

Д-ръ Стояновичъ: Трѣбва да се приеме мнѣнието на комисията, защото наистина искатъ опрощение само на лихвата. Ако уваж. Нар. Събрание знаеше какви сж тия суми вѣрвамъ твърдѣ лесно ще се съгласи, съ комисията. Тия пари сж по една сума отъ 25 лири, дадени на всѣкиго да си построи кжща. А лихвата какво прави на 25 лири? Отъ друга страна и правителството не е давало тия пари да печели лихви. Слѣдователно справедливо е па и Нар. Събрание ще на прави една отъ най голѣмитѣ справедливости да приеме мнѣнието на комисията. Тукъ не е за опрощение на цѣлитѣ капитали макаръ и тѣ да сж малки, а—за опрощение на лихвитѣ, а за капиталитѣ искатъ да се просрочи исплащанието. Ако не сме могли да вземемъ паритѣ на тия, пари отъ по 25 лири, мислете какво имъ е състоянието. И когато сами искатъ отсрочка за исплащанието на суммитѣ, виждате колко честни платци искатъ да бждатъ.

Ив. Халачовъ: Г-да прѣдставители. Г-нъ Докладчикъ, като докладва прошението на Ст.-Загорчани, помѣна фактъ и прецедентъ, че по прошението на Калоферци като какъ сме се произнесли, че опрощение да стане слѣдъ като се констатира бѣдностьта. Азъ мисля, че трѣбва туй да стане и за Ст. Загора макаръ да се исказа скромна цифра за опрощението, само лихвата; инакъ ако земемъ да рѣшимъ, ще излѣзе, че ние по единъ и същий докладъ съвършенно противоположно разискваме и рѣшаваме. По Калоферското прошение, особенно г-нъ Тилбезовъ, който описа поетически състоянието на Ст. Загора, самъ каза, че щѣло се направи обида на другитѣ, които не сж платили ако се прости заема на Калоферци и бѣше на мнѣние да се не опрости. А пакъ трѣбва да бждемъ послѣдователни. Разбира се, че паритѣ отпустнати отъ бившето Областно Събрание на населението на бивша Румелия сж отпустнати за бѣдни. Като говоримъ за бѣдни обаче, когато рѣшаваме такива финансиални въпроси, трѣбва да се опрѣдѣли да ли дѣйствително просителитѣ сж бѣдни. Инакъ ако се поддържаме о мнѣнието на г. г. Тилбезова и Д-ръ Стояновича, то ще излѣземъ на кривъ пжть. Може би да опростимъ лихвитѣ на хора състоятелни, хора които може би да сж работили съ тѣхъ пари, като земали по една пара на день лихва. За това не остава освѣнь да се констатира и въ Ст. Загора пакъ съ комисия, тия пари на бѣдни ли сж дадени? Въ такъвъ случай и могътъ да се опростятъ всички, но не на хора които сж въ добро сега състояние. На такива трѣбва да се поискатъ паритѣ назадъ заедно съ лихвитѣ. Нѣкои споменаха, че правителството на бивша Румелия като е раздавало тия пари, не е мислило да печели съ лихвитѣ, то е тъй, но трѣбва да знаемъ, че то е заемало паритѣ отъ Отом. банка дѣто и то е плащало лихва и съ гаранция. Така щото поне на състоятелитѣ да не се опрощава нито лихва, нито заемъ. А колкото за бѣднитѣ азъ мисля, че трѣбва да се опрости, но трѣбва напрѣдъ комисия да изслѣдва. И азъ прѣдлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение да се прѣкратятъ дебатитѣ. Които мислятъ исчерпанъ въпроса да вдигнатъ ржка. (**Тилбезовъ:** Болшинство:) Моля г-на Тилбезова да се немѣси въ атрибутитѣ на квесторитѣ. Моля г-да квесторитѣ да кажжтъ (**квест.** болшинство). Ще се гласува мнѣнието на комисията, което е: на взетитѣ аванси отъ Ст. Загора да се отсрочи исплащанието на 3 год., а лихвитѣ да се простятъ.

Които приематъ това мнѣние, да си вдигнатъ ржка. (Мнозинство).

Халачовъ: Азъ имамъ прѣдложение да се прати комисия която да констатира. . . .

Прѣдсѣд.: Моля, прѣдложението на г-на Халачовъ е да се прати комисия да констатира да ли истина сж бѣдни тия които искатъ да имъ се простятъ лихвитѣ. Ще се гласува това прѣдложение. Които го приематъ да вдигнатъ ржка. (Приема се).

Халачовъ: Комисията по Ст. Загорското прошение да състои отъ същитѣ лица, както и за другитѣ.

Прѣдсѣд.: Значи отъ Фин. чиновникъ, 1 чл. отъ постоянната комисия и кмета.

Доклад. Шивачевъ: (Чете): Прошение отъ Ботювица Петкова, майка на покойния Хр. Ботевъ, като излага бѣдното си състояние, моли да ѝ се помогни. Комисията намира необходимо да ѝ опрѣдѣли една пенсия отъ 900 фр. годишно и моли Събранието да се съгласи. (Ржкоплѣскание).

М-ръ на Просвѣщението: Има да съобща, г-да прѣдставители, че тия дни ще внеса въ Нар. Събрание законопроектъ за пенсиитѣ и помощитѣ, които се даватъ на учители, които сж дълго учителствували и сега остарели, на вдовици на учители и на тѣхни сираци. Прѣдъ видъ на това добрѣ ще бжде тия прошения да се оставатъ за послѣ, ако Нар. Събрание приеме закона за пенсиитѣ и помощитѣ, то на основание на единъ законъ тогава да се даватъ пенсии и помощи.

М-ръ Стамболовъ: Отъ прошението се види, че просителката освѣнь дѣто е жена и вдовица сега на единъ старъ учитель, който е принелъ голѣма полза и чрѣзъ въспитанието на младото поколение и чрѣзъ разни книги, още тя е майка на покойния Ботевъ, който е умрѣлъ за свободата на България. Независимо отъ това, което ще се даде като на жена на старъ учитель, трѣбва и друго нѣщо, че има право като майка на единъ синъ, който е погиналъ за възраждането и освобождението на България. На мнѣние съмъ на тая жена, която е и доста стара (**гласове:** вѣрно) да ѝ се плаща по 100 фр. въ мѣсецъ. (**Гласове:** Прието!)

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание да се разисква? . . . (**Гласове:** Не).

Доклад. Шивачовъ: Оттѣглювамъ мнѣнието на комисията и приемамъ прѣдложението на г-на М-ра.

Прѣдсѣд.: Тъй щото остава прѣдложението на г-на М-ра Президента, което е да се плаща по 100 л. на мѣсецъ, или годишна пенсия 1200 фр., които приематъ това прѣдложение да вдигнатъ ржка. (Прието. Ржкоплѣскания).

Доклад. Шивачовъ: Има друго прошение до Нар. Събрание отъ нѣкоя си Киряки Хаджи Иванова отъ Орѣховица. Прѣзъ 1876 год., за което има свидѣтелство, крила въстаницитѣ въ туй врѣме. Мжжа ѝ умрѣлъ прѣди 25 год. Свидѣтелството констатира, че е заслужила. Комисията намира, че е нужно да ѝ се отпустне една пенсия отъ 300 л. годишно и моли Нар. Събрание да се съгласи.

Калчевъ: Не разбирамъ защо се докладватъ такива прошения слѣдъ обясненията отъ г-на М-ра на Просвѣщението, че такива трѣбва просто да се испълняватъ съобразно закона за пенсиитѣ.

Доклад. Шивачовъ: Ще съобща на Нар. Събрание, че просителката не прѣтендира, че синъ ѝ билъ нѣкога учитель, а защото е заслужила на отечеството си, запирана била отъ Турското Правителство въ Търновскитѣ затвори и пр. Тя иска пенсия като поборница.

Халачевъ: Комисията е съгласна да се отпусне на тая жена пенсия, като на жена, която е укривала възстаническитѣ чети и е спомагала на възстанието въ Горня-Орѣховица въ 1876 г.

Мнозина отъ г-да прѣдставителитѣ трѣбва да знаятъ, че Горня-Орѣховица бѣше центръ на Революционния Комитетъ на възстанието, което се приготовляваше да стане въ Търново и въ други мѣста. — Тая жена е 70 годишна, била е 2—3 мѣсеци въ Търновския затворъ като укривателка, и ми се струва, че доблѣстенъ примѣръ ще покаже Събранието, ако на една жена, която ще живѣе може би още 2—3 години отпустне една пенсия отъ 300 лева, отъ което вѣрвамъ, че нито държавното съкровище ще се обрѣмени, нито нашитѣ финансии. Затова моля Нар. Събрание да рѣши да се отпустне тая пенсия отъ 300 лева годишно.

Прѣдсѣд.: Тогава ще се гласува. — Който приема мнѣнието на комисията, щото да се отпустне на Киряки П. Х. Иванова годишна пенсия отъ 300 лева, да си вдигне ржката. (Вишегласие). Значи, приема се.

Доклад. Шивачовъ: Друго прошение отъ Лулчо Каблешковъ, жит. отъ гр. Копривщица Овче-Хълмска Околия.

Просителя е баща на покойния Теодоръ Л. Каблешковъ, който, може да знаете какво е направилъ по освобождението за България. — Тъй като самия неговъ синъ Теодоръ Л. Каблешковъ стана жертва за нашето освобождение, а тъй сѫщо и самия ситель е опропастенъ въ врѣме на възстанието и нѣма сега никакъвъ доходъ за прѣпитване, комисията моли Нар. Събрание да му отпустне годишна пенсия въ размѣръ на 360 лева.

Герчо Ранчовъ: Мене ми се струва, че пенсията, която е прѣдвидѣла поч. комисия за Лулча Каблешкова, е малка. Всѣки, който е челъ по въстанията знае за синьтъ на тоя човѣкъ. Съмъ на мнѣние да му се даде пенсия поне 50 лева на мѣсецъ.

Ив. Халачовъ: Наистина 360 лева и тѣ сѫ добри пари; но доволно обидно ще е ако ние прѣдставителитѣ пропустнемъ това, щото на бащата на Каблешкова, — синътъ на когото стана жертва за освобождението на България, въ която имаме честь да бѫдемъ народни прѣдставители, който изглѣдалъ такъвъ синъ, — дадемъ 360 лева годишна пенсия, когато малко по-прѣди дадохме на една вдовица 300 лева. Мисля това ще бѫде несправедливо или неравномѣрно, безъ аршинъ мѣрено. Тъй щото прѣдлагамъ да се приеме прѣдложението на г-на Ранчова да се даде на тоя човѣкъ 600 лева и моля Нар. Събрание да приеме.

Доклад. Шивачовъ: Съгласенъ съмъ съ мнѣнието на г-на Г. Ранчова.

Прѣдсѣд. Ви сте съгласни лично, или цѣлата комиссия, г-нъ докладчикъ?

Доклад. Шивачовъ: Мое мнѣние е това. Въ сравнение съ заслугитѣ на Л. Каблешкова прѣдложената цифра отъ г-на Ранчова, не е голѣма.

Д. Ц. Коцовъ: Благодаря на г-на Халачова, който тъй патриотически изказа, че сме длъжни да даваме пенсии на хора, които сѫ изглѣдали такива синове. Наистина, думитѣ му, сѫ твърдѣ добри и съмъ съгласенъ съ него. Но отъ свѣдѣнията, които имамъ ще ви кажа, че покойния Т. Каблешковъ има братъ, който е Майоръ или Капитанъ. Значи, че просителя има синъ такъвъ който може да го поддържа, а и длъжность е на синътъ да поддържа баща си. Слѣдователно, не съмъ съгласенъ да се отпускатъ пенсии на хора, които имать синове да ги поддържатъ.

Зах. Стояновъ: Г-да! Вамъ е извѣстенъ Тодоръ Каблешковъ. Той е такова лице, което поби знамето за нашата свобода. Той е лице, което за да не издаде тайната на България се самоуби. Неговия баща имаше 3000 говеда, но вслѣдствие работитѣ на сина си, той се опропасти съвършенно. Г-да! Лице като Т. Каблешкова, като когото сѫ много рѣдко, е позоръ да казваме, че ималъ братъ, или чича и пр.

Моля г-да прѣдставителитѣ, които знаятъ Т. Каблешковъ, да се присъединятъ къмъ прѣдложението на г-на Герча Ранчовъ и да се приеме.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Комисията е на мнѣние, щото на бащата на Т. Каблешкова да се отпустнатъ 360 лева годишна пенсия.

Доклад. Шивачовъ: Като прѣдставитель, оттеглямъ прѣдложението си.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Шивачовъ оттегля прѣдложението си и приема прѣдложението на г-на Герча Ранчовъ за 600 лева. Ще се гласува по редъ мнѣнието на комисията за 360 лева и ако то падне, ще дойде по редъ прѣдложението . . . .

Доклад. Шивачовъ: Оттеглямъ прѣдложението.

Прѣдсѣ.: Понеже комисията се съгласява да се отпустне 600 лева годишна пенсия на бащата на Каблешкова, ще се гласува. Който е съгласенъ съ това прѣдложение да си вдигне ржката. (Вишегласие). Значи, приема се.

Доклад. Шивачовъ: Друго едно прошение е постѫпило отъ Пенчовица Х. Лукова. Просителката като излага . . . .

К. Калчовъ: (Прѣкъсва го). Нѣма право г-нъ Шивачовъ да приема и да казва, че това е мнѣнието на комисията, защото и ние сме въ комисията. Не приемаме тия мнѣния. За това, протестирамъ.

Прѣдсѣд.: Ви г-нъ Калчовъ, като членъ отъ комисията не се съгласявате, но другитѣ сѫ съгласни. Всѣки отъ членоветѣ на комисията, които се намиратъ тукъ могѫтъ да заявятъ на кого какво е било мнѣнието.

Доклад. Шивачовъ: (Продължава). Просителката Пенчовица Х. Лукова като излага какво състояние е ималъ нейния съпругъ преди възстанието въ Панагюрище, казва, че въ нейния домъ било мѣстото, гдѣто се събиралъ революционния комитетъ и врѣменното правителство и прѣдставя, че съпругъ ѝ билъ убитъ въ сраженето при село Поибрѣне, излага своето нещастно семейно положение, което е подтвърдено отъ Общин. Управление съ свидѣтелството отъ 5 Октомврий, моли да ѝ се отпустне една пенсия.

Комисията като взе предъ видъ заслугитѣ на покойния ѝ мѫжъ, а сѫщо, че имотитѣ имъ сѫ били опустошени вслѣдствие на възстанието, моли Нар. Събрание да благоволи и отпустне на просителката годишна пенсия отъ 360 лева.

Ф. Щърбановъ: Просителката добрѣ е казала, че била стопанка на доста добро имущество, а сега не може да храни малолѣтнитѣ си сирачета и старата си свекърва. Въ 1876 година въ възстанието по заповѣдъ на покойния Бенковски войвода, установи се въ кѫщата на тая вдовица тогавашното врѣменно правителство.

Кѫщата какво струвала и струва, това нѣма да казвамъ, но мобилитѣ ако се прѣброятъ, които сѫ изгорѣли, сѫ били доста нѣщо.

Когато Хафѫзъ Паша дойде въ Панагюрище, бомбардира първо нейната кѫща, именно за това, защото въ нея се развѣваше знамето и се намираше врѣменното правителство на революционния комитетъ. Нейния мѫжъ, не стига, че му изгорѣ кѫщата, но въ сраженията при село Побирѣне го убиха неприятелитѣ.

Днесъ казанната вдовица е останала съ двѣ сирачета и стара свекърва, и работи дена нощя на ржцѣ да може да ги прѣхрани. Има нѣколко уврата ниви, за които отъ данъка има недобори 360 лева. Ако ѝ се не отпустне пенсия и не ѝ се опрости недобора, трѣбва да продаде всички тия ниви, за да заплати недобора. Г-да! Тя заслужва напълно тая пенсия, която се казва тукъ. Ако вземемъ въ съображение какво е живѣла съ своя мѫжъ, а какъ днесъ, то мисля, ще се намѣрятъ хора, които да я съжалятъ. Призовавамъ извѣстния съучастникъ по възстанието г-на Зах. Стояновъ да засвидѣтелствува въ какво положение е била преди и въ врѣме на възстанието, а днесъ въ какво. Случайно той мина прѣзъ Панагюрище и вѣрвамъ е видѣлъ какъ кѫщата на тая вдовица бѣше станала на пепелище. Вѣрвамъ, че поч. Събрание ще се съгласи да отпустне на помѣнѫтата вдовица съотвѣтствующа на нейнитѣ заслуги пенсия, за да може да отгледа малолѣтнитѣ си сирачета, себѣ си и прѣстарелата ѝ свекърва.

Прѣдсѣд.: Въ мнѣнието на коммисията, особенно въ прошението нѣма казано за опрощаване на данъци, а само се споменува за пенсия и коммисията приела да се отпустне пенсия на просителката.

Герчо Ранчовъ: Г-да прѣдставители! Когато даваме пенсия, не ще бѫде злѣ, ако имаме прѣдъ видъ заслугитѣ на просителитѣ, на лицата, които се обрьщатъ къмъ насъ за помощь. Трѣбва да се знае положението на семейството, какъ е било неговото материално положение, което е загубилъ, въ какво положение е останало сега като е отъ двѣ дѣца сирачета, останали подаръ смьртьта на баща имъ. И менѣ ми се струва, че на това семейство, състоящe се отъ двѣ сирачета дѣца, стара майка и съпруга, 360 лева сѫ малко. За да покажемъ примѣръ на бѫдѫщето поколение, за да го насьрдчимъ още по-вече и, за да покажемъ своята признателность къмъ такивато хора, ний трѣбва да бѫдемъ по-вече щедри. Тукъ не е въпроса за да поддьржаме шпионитѣ, а семейството на единъ падналъ герой за свободата на България. Ако тая жена е останала съ своитѣ дѣца, то тя трѣбва да се поддьржи за да въспитае синоветѣ си, като ще имъ казва, че защото баща имъ се е жертвувалъ, за това и имотитѣ имъ сѫ сега въ пепелище, останали сѫ бѣдни, и всичко туй като ще имъ раскаже, ще имъ каже, че и тѣ трѣбва да вьршатъ туй, което е вьршилъ баща имъ, и да вьрвятъ по пѫтя на баща си. А за това длъжность е на Нар. Събрание сега да бѫде по-щедро къмъ семейството на такивазъ поборници. Спредъ менѣ, пенсията на тая вдовица не трѣбва да бѫде по-малко отъ 50 лева мѣсечно.

Зах. Стояновъ: За щастие или нещастие и азъ бѣхъ въ онуй врѣме въ Панагюрище. Просителката не е направила нѣкои геройчески заслуги на България, тъй сѫщо и съпругътъ ѝ, макаръ че е случайно убитъ, както и другитѣ. Но главното и най-важното е туй, че нейната кѫща бѣше най-хубавата, най-добрѣ облѣчената въ Панагюрище и, като се вдигна възстанието, врѣменно бѣше тя избранна за сѣдалище на врѣменното правителство. На чантията на нейната кѫща се развѣваше знамето. Тамъ бѣха арестувани нѣколцина отъ възстанницитѣ и се испитваха. Най-напрѣдъ, турцитѣ като завзеха това село и го заобиколиха, изгориха тъзи кѫща, която отъ тъй богата стана на пѣлелище.

Азъ не зная колко дѣца има просителката, но 50 лева и по вече отъ уважение поне къмъ тая кѫща трѣбва да се дадѫтъ.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Като доде думата да се възнаграждаватъ и подпомагатъ заслуженитѣ наши хора, наистина нѣма никой, който нито да желае, нито да помисли да се не възнаграждаватъ тия хора, които сѫ заслужили. Но азъ мисля, че най-напрѣдъ самата наша длъжность е, че всѣки трѣбва да умрѣ за отечеството. Това е длъжность за человѣцитѣ, и за това има, че едни человѣци се рѣшиха, а други не, да умрѫтъ. На всѣки обаче начинъ, не е никакъ лошо нѣщо да се възнаграждаватъ нашитѣ патриоти, но мисля, при това възнаграждение, трѣбва да се обърнемъ малко и на нашитѣ приходи да погледнемъ. Защото, да не би въ даването на пенсии, да излѣземъ така на срѣщу тия лица пенсионирани, че да нѣмаме приходи отъ гдѣто да земемъ и да платимъ на тия хора, като не ще има въ ковчежничеството.

Има една турска пословица, която казва: азъ веренъ, джанданъ вериръ; и ние сега каквото дадемъ, даваме го отъ сьрдце.

Колкото за това, гдѣто се казва, че имало бѣдни и малки дѣца, които трѣбвало да се въспитаятъ, вѣрвамъ, че за такивазъ има законъ, въ който се казва, че дѣцата на заслужившти хора на отечеството, останѫли бѣдни сирачета, да се поддьржатъ и подпомагатъ отъ дьржавата. И за това тамъ — въ законътъ сѫ прѣдвидени стипендии за въ училищата за дѣцата на бѣдни нѣкои родители заслужили.

Не съмъ никакъ противъ да се дава на заслужени хора повече пенсия, но понеже знаемъ, че такива патриоти имаме много — и дай Боже за напрѣдъ да имаме още по-вече, — и като земамъ въ съображение, че има и сега доста много, азъ мисля, че никой чувствителенъ нѣма да се докачи отъ това, че не му е дадено повече. За това, и твьрдѣ умѣстно е рѣшението на коммисията, и мисля най-добрѣ ще бѫде да се приеме мнѣнието на коммисията, и да се не впускаме по-нататъкъ, че може да се искара до тамъ, щото за други нѣма да има и по 100 лева.

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание още да се говори? (Гласове: Не желае). Който не желае, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, дебатитѣ се прѣкратяватъ.

Най-напрѣдъ ще се гласува мнѣнието на коммисията, което е: да се отпусне на Пенчовица Хаджи Лукова годишна пенсия въ размѣръ 360 лева. Който е съгласенъ съ това мнѣние на коммисията, да си вдигне ржката. (Вишегласие). Значи приема се.

Докл. Н. Шивачовъ: Тия бѣха прошенията, които имаше да докладва коммисията; по-вече нѣма.

Прѣдсѣд.: Давамъ 5 минути отпускъ.

(Послѣ распускъ).

Прѣдсѣд.: (Зъни). Засѣданието се продължава. Г-нъ докладчикъ има думата.

Докл. Кировъ: Ще ви докладвамъ прошенията подадени отъ стара учители, или отъ вдовици на умрѣли учители, относително отпущанието пенсии на такива. Но прѣди да почна докладването на тия прошения, ще помоля г-на прѣдсѣдательтъ да подложи на гласуване и да се произнесе почитаемото Нар. Събрание

върху предложението на г-на М-ра на Просвещението, което въ миналото засѣдание той направи, т. е., да се почне ли докладването на таквизъ прошения сега, прѣди да се разглѣда законътъ за пенсиитѣ, или да се отложѫтъ тия прошения до като се внесе и разглѣда тоя законъ.

А. Байчовъ: (Отъ трибуната). Извѣстно ви е, че при отпущанието на пенсии на хора заслужили, или на тия, които съ дългогрѣменната си практика по учителското си дѣло сѫ се отличили, става необходима нужда да има цензъ за това. Като г-нъ М-ръ на Просвѣщението каза, че той ще направи единъ подобенъ законъ и въ скоро врѣме ще го внесе за разглѣждание и одобрѣние отъ Нар. Събрание, ми се струва, че по-добрѣ ще бѫде, таквизъ прошения да се оставятъ за подиръ приеманието на тоя законъ. Защото, тогазъ ще имаме по крайнѣй мѣре отъ какво да се рѫководимъ, именно по едни узаконени постановления или рѣшения по въпросътъ, по рѣшения, които ние сами ще сме ги приели и одобрили. За това, азъ съмъ на мнѣние и моля почитаемото Нар. Събрание да се съгласи щото, тия прошения да се оставятъ за слѣдъ приеманието на законътъ, който ще се внесе, тогава да се разглѣдѫтъ.

Прѣдсѣд.: Азъ мисля, г-да прѣдставители, че въ такъвъ случай не трѣбва нито да се продължава, нито да се говори даже, тъй като самъ г-нъ М-ра каза, че ще внесе законопроектъ за пенсиитѣ изобщо. И, остава да се произнесе Нар. Събрание, сега ли да се разглѣждатъ тия прошения, или да се оставятъ да се разглѣждатъ слѣдъ като се внесе и приеме законопроекта. Който е на мнѣние сега още да се разглѣдатъ тия прошения, да си вдигне рѫката. (Меншество). Значи, оставѫтъ да се разглѣдатъ послѣ, като се внесе и приеме законътъ.

Докл. Кировъ: Но менѣ ми се струва, че щомъ се прие за слѣдъ приеманието на такъвъ законопроектъ за пенсиитѣ, тогава всички тия прошения трѣбва да се пратятъ въ М-ството на Просвѣщението, които ги има до прѣди издаванието на законътъ и то безъ да се разглѣдатъ и въ Събранието.

Докл. Ив. Цвѣтковъ: Г-да прѣдставители! Извѣстно ви е, че отъ минѫлата сѫбота прошенията, които комисията бѣше приготвила за докладване по приеманието на Българското поданство отъ чужденци, се отложиха по единственната причина — да се иска мнѣнието на г на М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла.

Комисията, на основание рѣшението на Нар. Събрание, испрати всички тия прошения на г-на М-ра, който отъ своя страна има добрината да ги разглѣда въ кратко врѣме и да ги повърне съ изложение на своето мнѣние. Сега комисията е готова, като е зела мнѣнието на г-на М-ра, и пристѫпвамъ къмъ докладването на тия прошения едно по едно.

Прошение отъ Максимъ Ребенъ, Австрийски поданникъ, родомъ отъ гр. Лвовъ, Галиция. Просителя отъ 1880 год. живѣе въ гр. Карлово и занимава длъжностьта Карловский околийски лѣкарь. Има актъ отъ тамошното общинско управление, съ което се удостовѣрява, че е ималъ доста добро повѣдение, прѣзъ всичкото това врѣме отъ какъ живѣе въ България, и че желае да приеме българско поданство.

Комисията като намира прѣдставенитѣ документи за редовни и съобразни съ закона за поданството, моли Народното Събрание да приеме и утвърди Максима Ребена за български поданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Димитръ Протичъ, Сърбски поданникъ. Просителя живѣе отъ 6 години въ гр. Руссе, притѣжава недвижими имущества и е чиновникъ въ Руссе-Варненската желѣзница. Има съставенъ актъ, съ който се удостовѣрява, че има добро повѣдение и е честенъ человѣкъ. Има документъ, че е заявилъ прѣдъ своето правителство, че се отказва отъ сърбското поданство и че желае да приеме наше поданство.

Комисията като намира, че прѣдставенитѣ документи сѫ съобразни съ закона за българското поданство, моли Нар. Събрание да приеме Д. Протича за български поданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Д-ръ И. Барбаръ. Просительтъ отъ 1880 г. живѣе въ градъ Радомиръ билъ околийски лѣкарь тамъ, а сега е Кюстендилски окрѫженъ лѣкарь. Притѣжава свидѣтелство отъ Радомирското общинско управление, съ което се удостовѣрява, че той прѣзъ всичкото врѣме е ималъ добро повѣдение; притѣжава недвижими имущества и е заявилъ на общината, че желае да приеме българското поданство.

Комисията като намира доставенитѣ отъ него документи за достатъчно доказателство, че той напълно отговаря на изискванията на закона за българското поданство, моли Събранието да го утвърди за български поданникъ.

Кьойбашиевъ. Лично за лицето, за което се говори нѣма какво да кажа, защото не го познавамъ; но относително за неговото поданство имахъ случай да узная отъ много близки до него хора, които вѣрвамъ ще заявятъ, че е подобрѣ да се неприема за български поданникъ. Именно нѣкои случаи отъ послѣдчята война, говорятъ противъ неговото приемание за български поданникъ. Азъ не съмъ лично запознатъ съ него — Барбаръ — затова, моля лицата, които се интересуватъ отъ неговитѣ дѣла, именно прѣдставителитѣ отъ Кюстендилския окрѫгъ, да кажатъ какъвъ е тоя човѣкъ и вѣрвамъ тѣ ще дадѫтъ обяснения, че е по-добрѣ да се не приема негова милость за български поданникъ.

Доклад. Ив. Цвѣтковъ: Уважаемия прѣдставитель г-нъ Кьойбашиевъ, излиза прѣдъ васъ, г-да, да говори само думи безъ факти. Извѣстно е, че голословия немогѫтъ да иматъ никакво значение. Комисията не се е основала на никакви външни слухове; но на документитѣ, които прѣдставлява просителя и на основание на тѣхъ се е произнесла. Слѣдователно никакви външни слухове не можѫтъ да се приематъ за вѣрни, вслѣдствие на което повторно моля да се не уважаватъ думитѣ на г-нъ Кьойбашиевъ. (Гласове: исчерпанъ).

Козницки: Азъ не съмъ съгласенъ съ думитѣ на г-на Кьойбашиева, защото лично познавамъ Д-ръ Барбаръ и до колкото съмъ го узналъ е честенъ и добръ човѣкъ, а освѣнъ това не съмъ слушалъ да се говори нищо лошо за него. Като противостоя на прѣдложението на г-на Кьойбашиева, прѣдлагамъ да се приеме Д-ръ Барбаръ за български поданникъ. (Гласове: исчерпанъ).

Прѣдсѣд.: Желае ли Народ. Събрание още да се говори? Който желае да се говори да си вдигне рѫката. (Меншество). Нѣма да се говори.

Ще се гласува. Който отъ г-да прѣдставителитѣ не приема Д-ръ Барбаръ за български поданникъ, да си вдигне рѫката. (Само трима души вдигатъ рѫка). Приема се.

Доклад. Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Иванъ Августъ Панаховъ, Софийски житель, родомъ Лужицки Сърбинъ отъ гр. Бауценъ, Саксония. Просительтъ отъ 1881 г. живѣе въ София и има

самостоятелно занятие. Съществува актъ отъ който се удостовѣрява, че е заявилъ на надлѣжното общинско управление, че желае да приеме българско поданство и да испълнява всичкитѣ тегоби, които се налагатъ на българскитѣ поданници. Има сѫщеврѣменно документъ отъ Краленко Дрезденския войнски началникъ, съ който се освобождава отъ Германското поданство.

Комисията като намира за съобразни съ закона, прѣдставенитѣ документи, моли Събранието да приеме и утвърди Иванъ Августъ Панаховъ за български поданникъ.

Векиловъ: Г-да прѣдставители! Азъ не зная нѣкои наши другари отъ какви съображения се ржководятъ и неискатъ да приематъ нѣкои чужденци за български поданници, когато тѣ — чужденцитѣ — сѫ заявили, че желаятъ да станатъ наши поданници. Азъ мисля, че за насъ е по-добрѣ да приемемъ всички чужденци за български поданници, които би заявили за това, защото тѣ ще носятъ и тегобитѣ на Българското Княжество. Затова на мнѣние съмъ всички, които заявятъ, че желаятъ да приематъ българско поданство, да се приематъ съ отворени гърди, щомъ като сѫ испълнили всичкитѣ формалности изискуеми отъ закона.

Ив. Халачовъ: Азъ немога да се съглася съ мнѣнието на г-на Векилова, защото нашето поданство не е за всѣка пасмина хора. Затова въ закона за поданството е казано, ако не друго, то да се констатира, да ли е освободенъ тоя, който иска нашето поданство отъ своето — чуждо поданство и да ли има извѣстно минало, трѣбва да се знае какъвъ човѣкъ е, да не е нѣкой който е осѫденъ за убийство, или друго криминално прѣстѫпление, въ чужда държава. Не уже ли споредъ мнѣнието на г-на Векилова трѣбва да се приема всѣки, когато тукъ може единъ билюкъ хора да дойдатъ и да заявятъ, че искатъ да станатъ български поданници, а тия сѫщитѣ хора да ги пѫдатъ отъ всички други държави? Затова такава логика отъ г-на Векилова не може да се приеме.

Касателно годданството на Панаховъ, понеже намираме, че е испълнилъ всички формалности, изискуеми отъ закона, то той може да се приеме. (Гласове: Исчерпанъ).

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема Иванъ Августъ Панаховъ за български поданникъ да си вдигне краката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад. Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Бедросъ Сариановъ, въпросния проситель е подалъ прошение до почит. Нар Събрание още въ 1884 година. Отъ това прошение се вижда, че той отъ 6 год. живѣе въ г. Ловечъ, гдѣто занинимава длъжностьта околийски лѣкарь. Отнасялъ се е добрѣ съ гражданитѣ; испълнявалъ е добрѣ възложенитѣ му обязанности и е испълнилъ изискуемитѣ формалности отъ закона за поданството.

Комисията като намира за достатъчни тия данни, моли Нар. Събрание да го приеме за български поданникъ.

Каракашовъ: Тоя човѣкъ иска да стане български поданникъ, когато освѣнъ прошението си нѣма други документи. Трѣбва да се знае най напредъ да ли е освободенъ отъ чуждото поданство; трѣбва да има документъ за да се опрѣдѣли, че се е отказалъ отъ неговата вѣра и душа, та да стане българинъ... (Смѣхъ).

Д-ръ Цачевъ: Г-да прѣдставители! Тоя докторъ, мой събратъ, който иска да стане български поданникъ, той е турски поданникъ. Ви знаете твърдѣ добрѣ, че всички турски поданници, щомъ като дойдатъ въ България и живѣятъ седемь мѣсеци ставатъ тукашни поданници, сѫщото е и отъ тукъ ако отиде нѣкой въ Турция. Тъй щото нѣма защо да му искаме свидѣтелство че се е отказалъ отъ своето турско поданство. Човѣкътъ е дошалъ тукъ прѣдъ нѣколко години, назначенъ е на наша служба, отличилъ се е въ испълнението на своята длъжность и проси да се признае за български поданникъ — да се испълни формалностьта. Азъ мисля, че нѣма защо да му откажемъ и моля Събранието да го приеме за такъвъ.

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание да се говори повече по тоя въпросъ? (Не желае). Който приема Д-ръ Бедросъ Сариановъ за български поданникъ да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Докл. Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Михаилъ Бошнаковъ житель отъ Неготинъ Сърбия, а по настоящемъ живущъ въ гр. Бѣлоградчикъ. Въпросния проситель е подалъ това прошение на 1 Юлия 1886 год. при прошението се намѣрва единъ актъ, отъ който се удостовѣрява, че е заявилъ прѣдъ мѣстната община, че желае да приеме българско поданство; сѫщо има едно свидѣтелство съ което се удостовѣрява, че въпросния Михаилъ Бошнаковъ е служилъ въ българското опълчение при освобождението на България въ 1877 год.

Комисията като намира прѣдставенитѣ документи за законни, моли почит. Събрание да приеме просителя за български поданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Николай Конгарсийски житель на г. Севлиево. Спомѣнатия проситель при прошението си има едно свидѣтелство, съ което се удостовѣрява че отъ 1884 год. той оставилъ Бесарабия и се прѣселилъ въ гр. Севлиево. Това свидѣтелство е издадено отъ Болградската община, съ него се удостовѣрява още, че той е вече отчисленъ отъ тамошната община и че се заселилъ окончателно въ България.

Прѣдъ видъ на привилегиитѣ, които сѫ дадени на Бесарабскитѣ българи, комисията моли поч. Събрание да го приеме за български поданникъ, понеже както ви е извѣстно три години срокъ се даде, слѣдъ заемането на Бесарабия, на тия, които желаятъ да зематъ чуждо поданство, да обявятъ въ растояние на тия три години. (Приема се).

Прошение отъ Аркадия Станиславовъ житель отъ г. Търново. Просителя отъ събранитѣ данни, които се намиратъ, както при заявлението, тъй и отъ вънъ, се удостовѣрява, че той отъ освобождението ни до сега служи по телеграфътъ. Търновската община съ свидѣтелство подъ No. 535, удостовѣрява, че той е билъ записанъ за членъ на тая община и плаща всичкитѣ тѣгоби, които се налагатъ на другитѣ граждани.

Комисията на основание чл. 16-й, 19-й и 20-й отъ закона за българското поданство, намира, че може да се удовлетвори желанието на просителя и моли почит. Събрание да го приеме за български поданникъ.

Езакия Филиповъ: Г-да прѣдставители! Г-нъ докладчика нищо не спомѣна въ своя докладъ, да ли просителя е испълнилъ всичкитѣ формалности, да ли се отказалъ отъ своето чуждо поданство.

Докл. Ив. Цвѣтковъ: Чл. 16-й отъ закона за българското поданство гласи (чете): «Чл. 16-й чрезъ натурализация могжтъ да придобиятъ българско поданство само чуждитѣ поданници

които иматъ повече отъ 21 годишна възрасть и които поискатъ това писменно. За това искание не е нуждно никакво прѣдварително разрѣшение отъ страна на нѣкое чуждо правителство.» На основание на тоя членъ коммисията е на мнѣние да се приеме Аркадия Станиславовъ за български подданникъ.

Ив. Халачовъ: Както обясни г-нъ докладчикъ, Аркадия Станиславовъ е чиновникъ — помощникъ на началника на Търновската телеграфо-пощенска станция. Той е чиновникъ отъ врѣмето на Русско-Турската война. Отъ една страна споредъ закона, който дѣйствува у насъ, лица които живѣятъ въ България или сж земали участие въ Русско-Турската война, тѣ сж все едно натурализирани, а отъ друга страна просителя е лице, което служи на държавна служба толкова години, ожененъ е въ Търново и плаща всички тѣгоби, които се налагатъ на всички български граждани. Прѣдъ видъ на това моля Събранието да го приеме за български подданникъ и да се прѣкратжтъ дебатитѣ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за прѣкращение на дебатитѣ. Който приема това прѣдложение да си вдигне ржката. (Меншество). Не се приема.

Векиловъ: Ви чухте понапредъ г-нъ Халачовъ какво говори, сжщо чухте го и сега какво говори. Азъ говорихъ понапредъ да приемемъ всички г-да, които желаятъ да станатъ български поданници, слѣдъ като прѣставатъ съгласно закона изискуемитѣ документи, а той г-нъ Халачовъ — каза, че не могжтъ да се приематъ всѣкаква пасмина хора. Излиза сега, че той си противорѣчи. Човѣкътъ ако и да не прѣдставлява никакви документи, азъ бихъ се съгласилъ да се приеме за български подданникъ, но понеже г-нъ Халачовъ по напредъ като говори каза, че не могжтъ да се приематъ всѣкакви хора и които не прѣдставятъ всичкитѣ изискуемитѣ документи, затова азъ го моля да си оттѣгли тия думи.

М-ръ Стамболовъ: Великото Нар. Събрание, което изработи Конституцията, даде право на тия, които сж зимали участие въ войната за освобождението на България, било като доброволци било като сж помогнали за устройството на България даде имъ право, въ разстояние на три години, ако заявятъ, че искатъ да станатъ български поданници, по право да бждатъ такиви. Това нѣщо е записано и вотирано въ единъ отъ протоколитѣ — непомнж именно кой. На основание на тоя протоколъ мнозина, които зеха участие въ войната станаха български поданници, като прѣставиха доказателства, че тѣ сж зели участие било като доброволци, било като сж помогнали за устройството на България. Значи за хора, за които има рѣшение и сж испуснали срокътъ за заявление, не остава друго, освѣнь Събранието да вотира да се приематъ или не за български поданници, понеже иматъ право, но само сж пропуснали срокътъ. А пакъ за човѣкъ, който е намѣрилъ за полезно да служи на нашето правителство и си е испълнявалъ добросъвѣстно длъжностьта отъ освобождението ни до сега, ще бжде по-добрѣ да бжде нашъ подданникъ, защото нѣма съмнѣние, че чужденцитѣ сж ползуватъ отъ голѣми права по капитулацийтѣ. Ви видехте, че хора като Набокова осждени у насъ на смъртъ за бунтъ, на основание на тия капитулации испрати се въ Русия за испълнение на прѣсждата, но сега свободно си ходи ту въ Влашко, ту въ Цариградъ, съ единственна цѣль да прави бунтове противъ България. Слѣдователно на основание на капитулацийтѣ може да прави каквото иска. За това за българското правителство всѣкога е по-добрѣ, щото чиновницитѣ чужденци да бжджтъ наши поданници, да имъ се налагатъ всички тегоби и да могжтъ да се сждятъ съгласно нашитѣ закони. (Гласове: Изчерпанъ).

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание да се говори повече по тоя въпросъ? (Не желае).

Коммисията е на мнѣние щото Аркадия Станиславовъ да се приеме за български подданникъ. Който е противъ мнѣнието на коммисията да си вдигне ржката. (Никой не дига). Приема се.

Докл. Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Антонъ Клаичъ аптекарь въ гр. Т.-Пазарджикъ. Просителя се е заселилъ въ гр. Т.-Пазарджикъ и се занимава съ туй занятие, за което по напредъ споменахъ. При прошението си прѣдставлява свидѣтелство отъ Т.-Пазарджиското общинско управление, съ което се удостовѣрява, че се е отличавалъ съ примѣрно повѣдение. Има и друго свидѣтелство че е жененъ за българка. Прѣдставлява актъ, съ който се доказва, че той има самостоятелно занятие, че е заявилъ на мѣстното общинско управление, че желае да приеме българско подданство, въ който актъ подписитѣ на гражданитѣ, прѣдъ които е исповѣдалъ, че желае да стане български подданникъ, сж завѣрени отъ сжщото общинско управление.

Коммисията като намира тия данни за съобразни съ закона за българското подданство, моли почит. Нар. Събрание да приеме и утвърди А. Клаича за български подданникъ.

Н. Странски: Г-да прѣдставители! При всичкитѣ подробности, които се дадоха отъ коммисията за това лице, за доброто му повѣдение и пр.; азъ ще си позволя да кажа, че тоя човѣкъ не е честенъ и не заслужва да бжде български подданникъ, защото прѣди нѣколко години той живѣеше въ София и за неговитѣ скандали правителството бѣше принудено да го испроводи задъ граница, отъ гдѣто послѣ се е завърналъ и установилъ въ Пазарджикъ. Прѣдъ видъ на това моля Нар. Събрание да не го приема за български подданникъ.

В. Маневъ: Отказвамъ се.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Азъ немога да бжда ни за ни противъ, защото лицето за което е дума ми е познато отъ близо; но понеже г-нъ Странски каза нѣкои работи, които той не удостовѣри, то азъ ще кажа, че трѣбва да бждемъ справедливи, не едного да приемаме за нашъ подданникъ, а другиго не. Понеже г-нъ докладчика каза, че има отъ Пазарджишкото общинско управление свидѣтелство, съ което се констатира, че той е честенъ човѣкъ и съ добро повѣдение, то има доказателства, че е добръ; но отъ друга страна като излиза единъ прѣдставитель и доказва че това не е тъй прѣдлѣжи да се разбере кое е по истинна. Ако е истинна свидѣтелството отъ Пазарджишкото градско общинско управление, че тоя човѣкъ е добръ, трѣбва да се приеме за български подданникъ; ако ли пакъ е истинна това което казва г-нъ Странски, разбира се такъвъ подданникъ не трѣбва да приемаме. Тъй щото ако може г-нъ Странски да докаже съ доказателства, че работата е тъй, както той я прѣдставлява, и азъ съмъ на мнѣние да се не приема Клаичъ за български подданникъ.

Доклад. Цвѣтковъ: Г-да прѣдставители! Свидѣтелството, което прѣдставлява просителя отъ Т. Пазарджишката община носи дата 27 Октомврия 1887 год.; ще каже, че до 17 Октомврия общинското управление е знаяло положението и повѣдението на просителя и като се е научило, че той като гражданинъ напълно отговаря на тегобитѣ, които му се налагатъ и е ималъ примѣрно

повѣдение, дадено му е и това свидѣтелство. Ако г-нъ Странски иска да оспорява това, комисията нѣма нищо противъ; но тя дава своето заключение на основание прѣдставенитѣ данни при прошението. Независимо отъ това сѫществува свидѣтелство отъ началника на Айтоския партизански отрядъ — Поручикъ Векиловъ — отъ което се указва, че е участвувалъ като доброволецъ въ врѣме на Сръбско-Българската война. Въ това свидѣтелство се споменува още, че е испълнявалъ длъжноститѣ си съ усърдие и е ималъ добро повѣдение. При всичкитѣ тия данни азъ мисля, че голитѣ фрази на г-на Странски си нѣматъ мѣстото и моля Нар. Събрание да приеме просителя за български поданникъ.

Векиловъ: Азъ незная г-нъ Странски отъ гдѣ е изчерпилъ тия свѣдения за Калича; но ми се струва, че може би той говори така, защото и единия и другия сѫ аптекари. (Смѣхъ). Той — Каличъ — бѣше доброволецъ въ моя отрядъ въ врѣме на Сръбско-Българската война. Испълнявалъ е длъжностьта старши фелдшеръ въ отряда; отнасялъ се е честно, испълнявалъ е длъжностьта си добрѣ и е ожененъ въ Анхиоло. Отъ свидѣтелството което му е дадено отъ Пазарджиското общинско управление излиза, че той е честенъ човѣкъ и има добро повѣдение; слѣдователно общинското управление като му е дало това свидѣтелство познавало го е добрѣ.

Прѣдъ видъ на всичко това думитѣ на г-на Странски сѫ неумѣстни и нетрѣбва да се зематъ въ внимание. Моля да се приеме Каличъ за български поданникъ.

Странски: Г-да прѣдставители! Възможно е, г-нъ Каличъ да се поправилъ — азъ разбира се това немогѫ да оспорявамъ; обаче това което казахъ по-напредъ, пакъ го повтарямъ и то не отъ колегиалность, но защото познавамъ тоя човѣкъ за безчестенъ. Това мога открито да кажа. Азъ нѣмамъ свидѣтелство, съ което да докажа думитѣ си, нито пъкъ ви сте длъжни да вѣрвате това що говора. Който обича да вѣрва. Азъ говоря една истина. Тоя човѣкъ е живѣлъ въ София, отъ гдѣто и го познавамъ, и ако нѣкой е забравилъ неговитѣ работи, полицията повни. Неговото повѣдение бѣше скандалиозно, за което го испратиха, прѣди двѣ години, задъ граница съ жандарми. Ако това не е достатъчно, правете каквото искате.

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание още да се говори по тоя въпросъ? (Гласове: Не желае). Който желае да се говори да си вдигне рѫката. (Меншество) нѣма да се говори.

Мнѣнието на комисията е да се приеме Антонъ Каличъ за български поданникъ.

Противъ приеманието му говори г-нъ П. Странски.

Ще се гласува по напрѣдъ прѣдложението на комисията. Който отъ г-да прѣдставителитѣ мисли, че може да се приеме Антонъ Каличъ за български поданникъ да стане на крака. (Гласове: Болшинство. Други гласове: Меншество). Понеже има споръ ще се гласува втори пѫть. Който отъ г-да прѣдставителитѣ приема Антонъ Каличъ за български поданникъ да си вдигне рѫката. (Болшинство). И тъй Антонъ Каличъ се приема за български поданникъ.

Докл. Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Ив. П. Божковъ Руссенски житель. Просителтъ е българинъ отъ Бесарабия, отъ 1879 година се е заселилъ въ България и до сега е на българска служба. Понастоящемъ е прѣдсѣдатель на Руссенски Окрѫженъ Сѫдъ. При прошението си прѣдставлява свидѣтелство отъ общинското управление, съ което се удостовѣрява, че той — Божковъ — притѣжава недвижими имущества въ г. Руссе, че е човѣкъ семенъ, че има добро повѣдение и е записанъ въ избирателнитѣ списъци. Комисията като намира прѣдставенитѣ данни за достатъчни, на основание закона за българското поданство и на основание Височайшия Указъ, който сѫществува отъ освобождението на България и чрѣзъ който се дава право на Бесарабскитѣ българи, които желаятъ да се заселятъ въ България, че могѫтъ да направятъ това въ растояние на три години отъ датата на тоя указъ; моли Нар. Събрание да приеме Ивана П. Божкова за български поданникъ.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори по тоя въпросъ? (Нѣма). Който приема Ивана П. Божкова за български поданникъ да си вдигне рѫката. (Болшинство). Приема се.

Доклад Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Романъ Сочински. Просителтъ е адвокатъ въ Пловдивъ. При прошението си прѣдставлява три документи, съ които се удостовѣрява, че той е билъ прокуроръ на Пловдивския окрѫгъ нѣколко години. Отъ свѣденията, които комисията е събрала отъ г-да депутатитѣ на Пловдивския окрѫгъ — понеже не сѫществува при прошението актъ съ който да се удостовѣрява, че притѣжава изискуемитѣ, споредъ чл. 19-й отъ закона на българското поданство, качества — намѣри, че той презъ всичкото врѣме на своето служение е принесль доста голѣма полза, както и испълнявалъ е длъжностьта си съ усърдие. Вслѣдствие на което комисията като има прѣдъ видъ мнѣнието на г на М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, който каза, че нѣма причини за отказване, на мнѣние е да се приеме Романъ Сочински за български поданникъ.

З. Стояновъ: Азъ г-да не съмъ за приеманието чужденци за български поданници, защото имаме такива случаи, че въ тѣжки минути за България, тия поданници сѫ принасяли зло на България. Зная единъ Юркеевичъ който като настанаха критическитѣ времена избѣга въ Русското консулство и отъ тамъ отиде въ Русия. Зная сѫщо, че въ врѣме на 9-й Августъ нѣкои славяни — братия Чехи — пияха бира въ Славянската Бѣседа и викаха да живѣе Славянството долу Швабитѣ. Тѣ сѫщитѣ напиваха тостове за съединението на славянството. Азъ моля Нар. Събрание да бѫде внимателно въ приеманието чужденци за български поданници и да приема тия, които могѫтъ да ни принесатъ полза, а които сѫ дошли тукъ само да се хранятъ и да ни експлоатиратъ, такива хора да не се приематъ. Но Романъ Сочински не е отъ тия хора, които не сѫ принесли никаква полза. Той отъ сѫществуването на И. Румелия е билъ въ Пловдивъ прокуроръ при Окр. Сѫдъ. Назначаванъ е въ много комисии било за съставяние закони за И. Румелия, било за други важни работи. Той е човѣкъ трудолюбивъ, честенъ и още поддържа нашето дѣло. За това моля Нар. Събрание, за Романъ Сочински, да се съгласи съ мнѣнието на комисията и да се приеме тоя човѣкъ за нашъ поданникъ.

Прѣдсѣд.: Желае ли нѣкой да говори по тоя въпросъ? (Не желае). Тогава ще се тури на гласуване. Който е съгласенъ да се приеме Романъ Сочински за български поданникъ да си вдигне рѫката. (Болшинство). Приема се.

Доклад. Ив. Цвѣтковъ: Прошение отъ Никола П. Берекъ. Просителтъ е родомъ отъ с. Майна, Черна-Гора, но отъ 3 — 4 години живѣе въ Силистра. Билъ е по напредъ младши полицейский стражаръ при Силистренското окрѫжно управление, но сега има самостоятелно занятие, жененъ е за българка и отъ събра-

нитѣ свѣдения отъ г-да Силистренскитѣ депутати, както и отъ акта се удостовѣрява, че той има доста добро повѣдение. Коммисията е на мнѣние да се приеме за български подданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Василъ Костовъ, Руссенски житель. Отъ освобождението ни до сега просителътъ все е билъ на българска служба и по настоящемъ е чиновникъ въ главното Телеграфо-Пощенско Управление — надзиратель на склада. Просителя прѣдставлява документи, отъ които се доказва, че е испълнявалъ съвѣстно обязаноститѣ си, което се доказва и отъ това че той до сега все е билъ на българска служба. Прѣставилъ е актъ, който е пратенъ съ отношение отъ г-на М-ра, въ което отношение г-нъ М-ръ е далъ мнѣние, че може да се приеме за български подданникъ.

Коммисията като намира, че просителя е испълнилъ всичкитѣ изискуеми формалности на мнѣние е да се приеме за български подданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Отто Хорейши по настоящемъ житель на гр. Търново, родомъ Чехъ. Просителя прѣдставлява свидѣтелство отъ Търновското общинско управление, съ което се доказва, че той е учитель въ Търновската Мъжка Гимназия «Св. Кириль» отъ 1882 год. до сега. Коммисията като зима мнѣнието на г-на М-ра на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, който е далъ своята резслюция върху самото прошение и въ която се казва, че нѣма основание за отказване на Отто Хорейши да се приеме за български подданникъ, на мнѣние е да се приеме за такъвъ и моли Нар. Събрание да се съгласи. (Приема се).

Прошение отъ Димитръ Ивановъ Николаевъ живущъ въ столицата. Просителя прѣдставлява свидѣтелство отъ Софийското общинско управаение, съ което се удостовѣрява, че е билъ приетъ до сега за Софийский гражданинъ и е записанъ въ избирателнитѣ списъци. Родомъ е отъ Болградъ — Бесарабия. Има уволнителенъ билетъ съ който се доказва, че е служилъ въ българската войска. Има свидѣтелство отъ Русското Консулство, съ което се удостовѣрява, че е освободенъ отъ Русското подданство.

Коммисията на основание тия документи на мнѣние е да се приеме Димитръ Ив. Николаевъ за български подданникъ и моли Нар. Събрание да се съгласи.

В. Моневъ: Г-да прѣдставители! Нѣма законното число прѣдставители.

Прѣдсѣд.: Моля г-да квесторитѣ да прѣброятъ г-да прѣдставителитѣ. (Квесторитѣ прѣброяватъ прѣдставителитѣ). Има повече отъ 125 души, слѣдователно има законното число и ще се продължаватъ разискванията.

Ще се гласува. Коммисията е на мнѣние да се приеме Димитръ Ив. Николаевъ за български подданникъ. Който приема мнѣнието на коммисията да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Прошение отъ Емилъ Шмидтъ, Руссенски житель. Просителя прѣдставлява единъ актъ, съставенъ въ присжтствието на петь души свидѣтели, отъ Руссенския Градско-Общински Съвѣтъ, съ който се удостовѣрява, че има самостоятелно занятие, че е честенъ и че живѣе отъ 11 години въ Руссе.

Коммисията на основание на чл. 19-й отъ закона за българското подданство на мнѣние е да се приеме за български подданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Францъ Вотшъ аптекарь въ г. Руссе. Просителя е Австрийски подданникъ и живѣе отъ 7 години въ Руссе. При прошението му се намира актъ, съставенъ въ присжтствието на Руссенския градски кметъ, съ който се удостовѣрява, че е испълнилъ изискуемитѣ формалности отъ чл. 19-й на закона за българското подданство. Коммисията е на мнѣние да се приеме просителя за български подданникъ. (Приема се).

Прошение отъ Иванъ П. Бекрихтовъ. Просителя е билъ на българска служба въ Шуменския артиллерийски полкъ отъ освобождението ни до 1885 година. Прѣдставя свидѣтелство отъ Куртъ-Бунарското Общинско Управление, съ което се удостовѣрява, че е честенъ и има добро повѣдение.

Коммисията на основание, че той е служилъ въ българската войска на мнѣние е да се приеме за български подданникъ. (Приема се).

Прѣдсѣд.: Дневния редъ е исчерпанъ. Има ли нѣкой да прѣдлага нѣщо?

Хр. Векиловъ: (Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ г-на Президентъ М-ра и М-ра на Вжтрѣшнитѣ Работи.

Копие г-ну М-ру на Външнитѣ Работи.

Понеже бившій М-ръ Президентъ и М-ръ на Вжтрѣшнитѣ Работи В. Радославовъ, мѣсецъ прѣди паданието му отъ Министерския постъ е истеглилъ отъ Държавното Съкровище около 50,000 лева отъ безусловний фондъ, суми, които се отпущатъ на г-на М-ра на Външнитѣ Работи безъ оправдателни документи, понеже зная положително, че прѣдмѣтнитѣ суми не сж изразходвани за нужди, за които се тѣ отпущатъ. Обаче тия пари се оправдаватъ само прѣдъ Министерския Съвѣтъ, то моля г-на М-ра Президента и М-ра на Външнитѣ Работи, да ми отговорятъ за прѣдмѣтнитѣ пари, да ли тѣ сж оправдани и какъ, или ако не, какви мѣрки мислятъ да се вематъ спрямо г-на Радославова за прѣдмѣтнитѣ 50,000 хиляди лева».

София, 18 Ноември 1887 год.

Ямболский Нар. Прѣдставитель: Хр. Векиловъ.

М-ръ Стамболовъ: Азъ искамъ да зная къмъ кого се отправя това запитване. Ако е само къмъ мене, то нѣма нужда да се испраща на М-ра на Външнитѣ Дѣла, а ако само къмъ него — М-ра на Външнитѣ Дѣла — то само нѣму да се прати. Но освѣнъ това азъ чухъ запитването и сега още мога да кажя, че не може да се отговори. Щомъ давате на единъ М-ръ безусловенъ фондъ нѣмате право да го питате, кадѣ го харчи.

Хр. Векиловъ: Какъ нѣматъ право прѣдставителитѣ да питатъ?

Прѣдсѣд.: Къмъ кого отправяте запитването си г. Векиловъ?

Хр. Векиловъ: Отправямъ го къмъ прѣдсѣдателя на М-ския Съвѣтъ, защото тия суми се оправдаватъ прѣдъ М-ския Съвѣтъ; а копие искамъ да се прати на М-ра на Външнитѣ Дѣла, тъй като нему сж отпуснати тия суми.

Прѣдсѣд.: Ако вашето запитване се отнася къмъ г-на М-ра-Прѣдсѣдателя, той ще направи справка и ще ви каже къмъ кого да се отнесете. Тъй щото вие го отправете къмъ него. (Векиловъ: И копие М-ру на Външнитѣ Дѣла). Не може копие.

Хр. Векиловъ: (Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ г-на М-ра на Финанситѣ.

Честь имамъ да попитамъ г-на М-ра на Финанситѣ да ми отговори като какви мѣрки е взело правителството за доисплащането по 25% отъ взетата реквизиция въ Сръбско-Българската война».

(Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ г-на М-ра на Народното Просвѣщение.

Честь имамъ да помоля г-на М-ра на Народното Просвѣщение да ми отговори на основание на кой членъ и отъ кой именно законъ е отпусналъ на Ямболската общинска коммиски во главѣ Пандушъ Иордановъ 10,000 лева за постройка на едно училище, за което се изразходватъ по-вече отъ 120,000 лева, безъ съгласието на гражданитѣ.

Г-нъ М-ръ трѣбва да знае добрѣ, че втората алинея на чл. 42-й отъ закона за градскитѣ общини не дава право на никоя градско-общинска коммисия, да върши никакви други работи на растуреното кметство, освѣнъ тѣкущитѣ и то до гдѣто стане новъ изборъ за титулярно кметство въ растояние най-много единъ мѣсецъ.

Нъ понеже държавата ни както всѣкиму е извѣстно бѣше хвърлена въ опастность, то избирането на ново кметство се продължи — нъ г-нъ М-ръ трѣбваше ли да забрави прѣдписанията на закона, които изрично говорятъ: до избирането обаче на новъ общински съвѣтъ постоянната окр. коммисия съ одобрѣнието на М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, назначава трима души за да оправятъ приврѣменно само длъжноститѣ на Общинското Управление.

Питамъ сега г-на М-ра на Народното Просвѣщение кое именно Общинско Управление ще признае тия пари за изразходвани, когато тая коммисия не е имала право да ги изразходва и за която имаме вече данни, че сѫществуватъ огромни злоупотрѣбления по постройката на това училище.

Защо г-нъ М-ръ не запрети постройката на това училище до гдѣто се избереше титулярно Общинско Управление, съгласно прѣдписанята на закона, а мнимо закона позволи строението му и веднага се распорѣди за отпущането на горната сумма, та по край нея втикна цѣлия градъ въ 120,000 л. разноски, за която цѣль се продадоха и незаконно градски праздни мѣста за около 60,000 лева и другитѣ доходи на града се опропастиха. Г-нъ М-ръ трѣбва твърдѣ добрѣ да знае, че въ състава на тая коммисия, на която той се распорѣдилъ да отпусне тая сумма, сѫществуватъ лица заинтересовани като напр. роднини, ортаци и други. Ще приведѫ примѣръ, че доставката на тухлитѣ се даде на зетя на прѣдсѣдателя на коммисията съ по 7 лева на % по-горѣ отъ другитѣ, понеже модела за другитѣ конкуренти бѣше други и послѣ стана другъ. Сѫщо е и за другитѣ доставени материали.

Като съкращавамъ до тука, моля -на М-ра на Нар. Просвѣщение, да се распорѣди и прѣгледа смѣткитѣ за постройката на това училище и за неправеднитѣ изразходвани пари по-вече или пъкъ злоупотрѣбени да подведе виновницитѣ подъ сѫдъ».

Ковачовъ: Азъ г-да прѣдставители имамъ да направя едно запитване къмъ г-на М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, като моля да се тури на дневенъ редъ. Моето запитване има слѣдующето съдържание: (Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ г-на М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла.

Моля г-на М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, да отговори на какво законно основание, Видинското Окржжно Управление искарва постоянно земледѣлческото население отъ Кулската околия, да пази стража на Сръбската граница безплатно, почти отъ 20 Февруарий 1886 година до днесь и, ако това распорѣждание не почива на законни основи, то мисли ли, г-нъ М-ръ на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, да прѣкрати пазението стража по Сръбската погранична линия въ Кулската околия отъ страна на населението и да внесе нѣкой законъ за охранение на границата, чрѣзъ което да се отмахне тая несправедливость, която тѣжи изключително на населението отъ Кулската околия».

М-ръ Стамболовъ: Ако Събранието желае, сега мога да дамъ обяснения. Когато азъ влѣзохъ въ М-вото на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла имаше оплаквание отъ пограничното население, отъ Видинъ до края на Сръбската граница, че мѣстнатѣ административни власти изваждали хора отъ населението да пазятъ границата. Азъ запитахъ управителя за това и той ми каза, че тая мѣрка тъй е заварилъ, когато постѫпилъ като управитель на Видинския окржгъ и че особенни нѣкои оплаквания нѣмало отъ всичкото население: тия които били изваждани да пазятъ, били като помощь на малката полицейска стража, защото отъ Сърбия минували много контрабандисти и разбойници, които правили много кражби. Прѣдъ видъ на това да се не налага на населението работа, която не е прѣдвидена въ закона и която никой нѣма право да му налага безъ законъ, а ако нѣкой Окржженъ Управитель е направилъ това, зависѣло е отъ хората, които сѫ дали доброволно своята помощь за обществена полза; азъ прѣдписахъ на управителя, че ако населението не желае да пази границата, да го не принуждаватъ. Освѣнъ това прѣдъ видъ, че нашата граница не е запазена, както границитѣ на съсѣдитѣ на България, които се пазятъ отъ войска и полицейска стража, то М-вото на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла ще има честь да прѣдстави на почит. Нар. Събрание единъ законопроектъ за пограничната стража, който законопроектъ мисля ще се вотира отъ всички ви, защото трѣбва да си пазимъ кѫщата, а нѣма кой да я пази. Щомъ като се приеме тоя законопроектъ, тогава населението отъ Кулската и Бургаската околии ще се вика да пази границата само въ случай на нужда, споредъ закона за прѣкратяване на разбойничеството и за други случаи, когато ще бѫде длъжно, като му поиска пограничната стража помощь, да даде 8—10 души помощници. Тъй щото запитвачътъ вѣрвамъ ще бѫде на пълно удовлетворенъ, отъ това което казахъ, и, ако има нѣкои които пазятъ границата, то тѣ ще се освободятъ и ще се замѣстятъ съ хора нарочно поставени да пазятъ.

Прѣдсѣд.: Задоволенъ ли е запитвача отъ отговора на г-на М-ра.

Ковачовъ: Тъй като г-нъ М-ръ заяви, че ще внесе законопроектъ за пограничната стража, азъ съмъ задоволенъ.

Прѣдсѣд.: Тогава вашето запитване нѣма да се тури на дневенъ редъ.

В. Моневъ: (Чете):

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ

за уничтожение ал. 7 на членъ 109-й отъ закона за градскитѣ общини».

Прѣдсѣд.: Моля! Съобразно ли е съ правилника? (В. Моневъ: Да!) Тогава дайте го на бюрото. (Подава го).

Д. Ц. Коцовъ: (Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ г-на Министра на Войната.

Чл. 19-й отъ закона за публичнитѣ търгове, казва: «всѣка година на Нар Събрание трѣбва да се прѣдстави едно кратко изложение за търговетѣ отъ 50,000 лева и по-вече, и за търгове по долу отъ тая сумма, но които чрѣзъ прѣдмѣти отъ сѫщия видъ, взети вскупомъ, се въскачватъ на 50,000 лева и по-вече. Въ това изложение трѣбва да се упомѣнува за името и жилището на договорившитѣ се страни, за естеството на търга, за врѣмето, прѣзъ което ще трае и за главнитѣ условия на търга».

Тъй като отъ свѣдѣнията, които имамъ, такива търгове е имало вече нѣколко отъ страна на Военното Министерство, които по суммитѣ си надминуватъ даже и опрѣдѣлената отъ закона сумма за която трѣбва да се дава изложение прѣдъ Нар. Събрание, то възъ основание на това, моля г-на М-ра да благоволи и даде тия изложения за всичкитѣ до сега станѫли търгове».

Срѣдовъ: Азъ ще кажа, че г-нъ Векиловъ направи такова запитване, въ което нѣма никакъвъ редъ, което е толкова обширно и разнообразно щото не можахъ да разбера нищо. Тѳ се отнасяше и къмъ М-ра на Финанситѣ и къмъ М-ра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла и къмъ М-ра на Нар. Просвѣщението. (Шумъ. Не се чуе. Прѣдсѣд. (Звъни). На прѣдмѣта). Тъй щото нѣма нужда да се туря на дневенъ редъ.

Прѣдсѣд.: Дава се думата на г-да прѣдставителитѣ само да правятъ прѣдложение за идущия дневенъ редъ.

Хр. Векиловъ: Искамъ думата да отговоря на Срѣдова, защото той нѣма право.

Д. Ц. Коцовъ: Г-да прѣдставители! Коммиссията която избрахте по М-вото на Нар. Просвѣщение е готова съ доклада по законопроекта за степендиитѣ и врѣменнитѣ помощи; но едно нѣщо, което е длъжна да съобщи на Нар. Събрание е, че тя не е намѣрила за нуждно да внесе въ него нѣкои сѫществени измѣнения и за това на мнѣние е да се не замедлява работа съ печатанието на доклада, а да се докладва въ понедѣлникъ. Ако искате да се не докладва въ понедѣлникъ може да се напечати доклада; но казахъ, че нѣма сѫществени измѣнения.

Прѣдсѣд.: Какъ желае Нар. Събрание да се печати ли тоя докладъ или не? (Гласове: Да се не печати). Който приема да се печати да си вдигне рѫката. (Меншество). Нѣма да се печати.

За идущия дневенъ редъ оставатъ въпроситѣ положени отъ миналото засѣдание.

(Звъни). Засѣданидто се закрива.

(Край въ 5 часа слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдатель: **Д. Тончевъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **З. Стояновъ.** **П. Славковъ.**

Секретари: **Зах. Градинаровъ.** **Ив. Златаревъ.** **Д-ръ Стефановъ.** **Геор. Пѣневъ.** **Антонъ Байчовъ.** **Ив. Халачовъ.**

Секретари: **Иор. Симеоновъ.** **Д-ръ Сарѫ-Ивановъ.** **Христо Лѣкарски.** **Ат. Гр. Каракашевъ.** **Дим. Петковъ.** **Д-ръ Стояновичь.**

Стенографъ: **Ив. А. Шандаровъ.**